

Įstabia jubiliejų skraiste apgaubtas Tarptautinis Mykolo OGINSKIO festivalis Plungėje

Danutė EINIKIENĖ

Šiomet vykstant XVIII Tarptautiniam Mykolo Oginskio festivaliui, rugsėjo 16 d., Plungėje buvo švenčiamas dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio gimtadienis. S. Gevaldiškytės nuotrauka

Kasmet naujomis eilutėmis pasipildo Plungės miesto, į savo gyvavimo pynę suaudančio ir išskirtinius kultūrinius ženklus, istorija. Tarptautinis Mykolo Oginskio festivalis – neabejotinai vienas iš svarbiausių ir daugiausiai dėmesio sulaukiančių daryties kultūros reiškinių Plungėje. Šiomet jis vyko rugpjūčio 26–rugsėjo 24 dienomis.

2023-aisiais miestas paženklintas garbinga sukaktimi – rugsėjo 23 ir 24 dienomis Plungės Šv.

Jono Krikštytojo bažnyčioje paminėtas jos jubiliejus – sukako 90 metų nuo šio architektūros paminklo (projekto autoriai architektas Karlas Eduardas Strandmanas (1867–1946) ir inžinierius Steponas Stulginskis (1908–1995) užbaigimo. Šią neogotikinę, vieną didžiausių Lietuvos bažnyčių 1933 m. rugsėjo 24 d. konsekrovo Telšių vyskupas Justinas Staugaitis (1866–1943). Čia susiformavo tvirtus pagrindus turinčios krikščioniškos bendruomenės tradicijos, išryškėjo jų vaidmuo brandinant ir saugant tiek liturginį Bažnyčios gyvenimą, tiek ir dvasinį kultūros paveldą plačiąja šio žodžio prasme.

Šie metai Plungei išskirtiniai ir tuo, kad Lietuvos Respublikos Seimas, paskatintas entuziastų, siekiančių, kad būtų tinkamai paminėtas Plungės valstybinio žemaičių veislės arklių žirgyno įsteigimo 100-metis, 2023-uosius yra paskelbęs Žirgo metais. Šiame kontekste naujomis spalvomis sužibėjo ir Tarptautinis Mykolo Oginskio festivalis, nes pirmasis valstybinis Lietuvos žirgynas 1923 m. oficialiai buvo atidarytas ne kur nors kitur, o buvusiam kunigaikščio Plungės Mykolo Mikalojaus Marko Severino Oginskio žirgyne. Pastatas yra išsaugotas, restauruojamas. Jau daug metų čia vykstantys klasikinės muzikos festivaliai sukuria įstabią, savitą miesto atmosferą, kuri traukia muzikos gerbėjus iš visos Lietuvos ir daugelio užsienio šalių.

Tarptautinis Mykolo Oginskio festivalis – unikalus klasikinės muzikos reiškinys, kuris skleidžia ryškia, magnetizuojančią muzikos galią. Jis suburia garsius Lietuvos ir užsienio šalių atlikėjus, žavi klausytojus ir suteikia jiems daug nepakartojamų akimirku, skatina domėtis muzika.

Festivalio fenomenas – gilios muzikinės tradicijos Plungėje. Veiksniai, lėmę šio miesto muzikinės kultūros formavimą, jos poreikį bendruomenei,

siekia XIX a., kai Plungėje ryškiai sušvito Oginskių giminės muzikinių tradicijų tęsėjo – Plungės kunigaikščio Mykolo Oginskio (1849–1902) žvaigždė. Jo dvaras garsėjo šeiminių mecenatyste ir dėmesiu muzikai. Oginskiai Plungėje įsteigė muzikos mokyklą, įkūrė orkestrą, rūpinosi moksleivių studijomis, orkestrantų muzikiniu tobulėjimu. Oginskiams didelę įtaką darė kitų Europos šalių didikų dvaruose buvusios muzikinės tradicijos, vakarietiška pažanga, asmenybės jautrumas muzikinei aplinkai, ištikimybė šeimos tradicijoms. Daug ką pasako ir tas faktas, kad Mykolo Oginskio tėvas Irenėjus Kleopas Oginskis (1808–1863) padėjo miesto kultūros ir švietimo pagrindus kaimyniniame Rietave, o senelis Mykolas Kleopas Oginskis (1765–1833) buvo iškilus kompozitorius, valstybės ir politinis veikėjas. M. Oginskis Plungėje sunokino muzikinius vaisius, kuriuos raškome ir šiandien.

Praeitės epochos blykstės – tarsi šviesos tiltai, mums sudarantys galimybę ne tik pamatyti, bet ir suprasti skirtingų laikmečių mecenatystės vaidmenį puoselėjant krašto muzikinę kultūrą.

Visuomenės noras ir galimybės tęsti Oginskių laikais susiklosčiusią tradiciją globoti meną, kultūrą svarbios ir šiandien. Tarptautinis Mykolo Oginskio festivalis generuoja garbingų pasaulinio lygio orkestrų, žinomų operos solistų pasirodymus, atveria kelią į festivalio sceną jauniems talentams.

Siekiant, kad festivalis neprarastų aktualumo, išlaikytų profesionalumą ir būtų patrauklus šiuolaikiniam klausytojui, didelė atsakomybė tenka jo mecenatams, todėl šis festivalis – ne tik įspūdinga klasikinės muzikos šventė. Muzikos akorduose, publikos plojimuose skamba padėka visiems, kurių palaikymas ir visokeriopas indėlis ryškiai matomas ir yra Tarptautinio Mykolo Oginskio festivalio tęstinumo garantas. Pagarba Plungės bendruomenei ir Lietuvos šviesuomenei, kuri nuoširdžiu darbu ir idėjomis remia festivalį, ilgamečiams festivalio mecenatams Jūratei ir Romualdai Žadeikoms, Reginai ir Liudui Skierams, Plungės rajono savivaldybei. Festivalio gyvavimas sunkiai įsivaizduojamas ir be tokių rėmėjų kaip Lietuvos kultūros taryba, Birutė Andriuškaitė, UAB „Plungės lagūna“ generalinis direktorius Darius Bieliauskas, UAB „Strategas“ direktorius Aidis Kėsas, UAB „Lietpak“ generalinis direktorius Andrius Kiznis, viešbučio „Oginski hotel“ savininkas Juozas Ramanauskas.

Koncertuoja Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Dirigentas M. Pitrenas. S. Narkaus nuotrauka

Šiomet įžanga į festivalį tapo rugsėjo 26 d. tarptautinės parodos „No filters“ atidarymas Žemaičių dailės muziejuje, kuris veikia Plungės kunigaikščių Oginskių rūmuose. Joje buvo pristatyti šešių garsių šiuolaikinių dailininkų iš Lietuvos ir Latvijos kūrybos darbai. Dailininkų Kristaps Zariņš, Žygimanto Augustino, Kalvis Zuters, Vilmanto Marcinkevičiaus, Normunds Brasliņš, Miglės Kosinskaitės kūrinuose žiūrovai, matydami, kaip pavaizduotos žmogaus figūros, turi galimybę suvokti, koks yra skirtingas ir individualus pasaulio matymas.

Tos pačios dienos pavakaryje Mykolo Oginskio rūmų parteryje iškilmingą festivalio pradžią paskelbė patrankų salvės, nuskambėjo festivalio himnu tapęs bei klausytojų kaskart pakylėtai sutinkamas Mykolo Kleopo Oginskio polonezas „Atsisveikinimas su Tėvyne“.

Pirmasis koncertas, kuris vyko Žirgyno koncertų salėje, buvo patikėtas festivalio senbuviui – Lietuvos nacionaliniam simfoniniam orkestrui. Šįkart savo meistriškumą orkestrantai pademonstravo at-

(Nukelta į 56 p.)